

BÁCSMEGYEI NAPILÓ.

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: egész évre 16 kor. félévre 8 kor,
negyed évre 4 kor. Vidékre: egész évre 20 kor,
félévre 10 kor. negyed évre 5 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Megjelenik naponként reggel, kivéve hétfőn.

Laptulajdonosok és főszerkesztők:

JANIGA JÁNOS dr. és VOJNICH GYULA dr.

Szerkesztőség:

Kossuth-u. 12. sz., Manojlovits ház. Telefon sz. 11

Kiadóhivatal:

HEUMANN MÓR könyvkereskedése, Szabadkán.
Telefon sz. 85.

Alkotmány és törvénytisztelet.

Szabadka, július 18.

(J.) Az országgyűlési tárgyalások viharos menete, a folyton előrenyomuló obstrukció mellett, a kedélyek hullámzásának, ide-oda csapongásának kimeríthetetlen forrása. A nemzeti érzés lángoló hevétől, a sziporkázó ötletek ingerkedésétől, a szenvedélyes beszédektől izzó hangulat percről-perczre változik, más-más képet, színes és eleven képeket és képcsoportokat tár elénk. Jaj annak, a ki az izzó hangulathoz alkalmazkodni nem tud! Elveszettek látszik az, aki csak az ész rideg szavára hallgatva, ki akarja vonni magát a háznak hangulata alól! Abból a levegőből szívja magát most tele mindenki, nem csak az, aki az obstrukciónak lelkes hive, hanem az is, a ki az obstrukciót, mint parlamenti eszközt perhorresskálja; mert ha egyéb oka nincs rá, gyönyörűségét találja a nemzeti érzésnek azon hatalmas, elementaris erővel történt kitörésében, amit csak a régtől fogva szenvedett igazságtalanságok hosszú sorozata, a 67-ki kiegyezések lejtőre juttatása, állami életünk csonkaságának tudata, meg az évtizedeken át mesterségesen visszafojtott nemzeti méltatlankodás magyarázhatnak meg.

A helyzetnek a képtelensége napnál világosabb. Az országgyűlés előtt a megoldandó feladatoknak egész serege áll, melyek társadalmunk anyagi helyzetét mélyrehatóan érintik. És a kormány ezeket nem végezheti el. A hadsereg ujonczokat vár, de azokat nem kaphatja meg, mert a hadsereg vezetői a nemzeti érzelmeket nem akarják befogadni a hadsereg morális erői közé; azt hiszik elég a dinasztikus érzés. Az ellenzék elszánt küzdelemben követeli a nemzeti vívmányokat, melyek a 67-es egyességből folynak, de ellene áll a kormány. A kormány meg rendet akarna teremteni, de képtelen rá, mert nem lép a nemzeti engedmények útjára, s amíg arra nem lép, a rend nem fog helyreállni.

Nincs tehát indemnitás, nincs ujoncz

többség, nincs budget, nincs kiegyezés, nincs vámtarifa, nincs igazságügyi reform, nincs rendes parlamenti élet!

És a zürzavaros helyzetből, a megszorultak mentsváraként emelkedik ki a törvénysértések egyik legnagyobb, egyik legveszedelmesebb módjának gondolata: a ház feloszlata az *ex lex* idejében, a mi egyenlő volna a nyílt abszolútizmus-sal, a leplezett abszolútizmus után, melyet most élünk, amikor a parlamenti munka fennállása mellett sem dolgozhatnak alkotmányosan. Igen, a ház feloszlata most, az *ex lex* idején a legnagyobb törvénysértés volna; mert a törvény világosan megmondja, hogy a házat a budget megszavazása nélkül csak oly időben szabad feloszlalni, amikor még van elég idő a jövő évi budget megszavazására is, a mi a jelen esetben ki van zárva, mert hiszen most nem a jelen évi, hanem még a múlt esztendei budget megszavazásánál sincs az országgyűlés. És a ház feloszlata most alkotmány veszedelem is volna, mely válságba sodorná nem csak a magyar fajt, hanem az egész nemzetet, államot és a dinasztit. A feloszlata most meggondolatlan hazárdjáték volna, mely rettenetesen megbosszulná magát minden tényezőn.

A magyar nemzetnek alkotmányos érzése azonban megtalálná a méltó feleletet rá. Nem csak az országgyűlés tiltakozására gondolnak, mely ovó intés volna a nemzetnek további magatartására nézve; hanem gondolnak az országgyűlés azon tagjainak együtt maradására is, akik a nemzet és az alkotmány érdekében a törvénytelenységnek készek utjába állani törvényes eszközökkel; és gondolnak a vármegyékre s önálló törvényhatósággal bíró városokra, melyeknek hazafisága kétségtelenül megtagadná a törvénytelenséghez való hozzájárulást az által, hogy nem hirdetnék ki a ház feloszlata tudatú rendeletet és megtagadnák a választást. A fenyegető veszedelem tudata már foglalkoztatja is a hazafiakat. Hét-nyolcz vármegyéről már ismeretes, hogy nem fog választani a feloszlata esetén.

Mindez nem csak hazafiság dolga, hanem egyuttal alkotmány- és törvénytisztelet; a jog, törvény és igazság megnyilatkozása a nemzet jogainak, alkotmányának védelmében.

De a legelső és leghathatósabb lépéseket ebben az irányban magától a parlamenttől, és első sorban annak elnökétől, Apponyi Albert gróftól várják. Ő a megye nemzet politikai gradus fokozatai közül a legfelső áll. Ő a magyar nemzet politikai jogainak legfőbb őre az országházban. Az ő állásának méltósága politikai önállásnak és alkotmányos jogainak kifejezése. Tőle várják első sorban azon lépéseket, melyek hivatva vannak megakadályozni minden törvényteleniséget. A nemzet és az országgyűlés egyaránt biznak benne. Ő a mi alkotmányos lelkiismeretünk. Az ő közjogi tudása, az ő becsületessége, az ő tapintata, szilárdsága és bátorsága megfogják találni, a legjobb, legmegfelelőbb, legméltóságosabb módját a törvényteleniség visszautasításának.

Már jeleit is láttuk és látjuk ennek, nem csak abban, hogy a súlyosabbra fordult napok alatt nem hagyta oda az elnöki széket, hanem megtartotta, hogy ezen állásában védő pajzsa legyen ami fenyegetett alkotmányunknak; hanem jeleit látjuk főként ama kijelentésében, melynek egész Magyarország örvendeni fog, hogy az *ex lex*-ben való feloszlata esetén nem hagyja el az elnöki széket, s ebből csak karhatalommal távolíthatják el!

Ezek a szavak a törhetetlen alkotmányos érzésű Apponyi szavai, melyeknek igazságában, minthogy meg nem czáfolhattak, sőt megerősítettek, kételkedni nem lehet; méltók Deák Ferencz és Széchenyi István tanítványához; méltók ahoz az álláshoz, melyet Apponyi elfoglalt. Az ő magatartása és ellenszegülése lesz az első méltó és hatalmas tiltakozás az alkotmányt fenyegető veszedelem ellen! És az ő ellenállásában, az övében, a ki soha törvényteleniségre kapható nem volt, fog gyökerezni a nemzet ellenállása is, mely

mindenütt fel fog támadni a hazában, a hol a hazafiság, jog, törvény és igazság még nem vesztették el erejüket. De épen azért, mert az ő ellenállása a legnagyobb súlylyal esik a mérlegbe, erősen hisszük, hogy az ex lex-ben való felosztás kísértete csak kísértet marad. A tiszta politikai lelkiismeret az alkotmány és törvénytisztelet fényesen ragyognak mint a nap és elfogják tüzni a kísérteteket.

Országgyűlés.

Mára zajos ülést hirdettek. A zágrábi államvasuti épületről a magyar feliratu táblákat eltávolították tegnap, hogy magyar-horvát feliratokkal helyettesítsék őket. Viharjósok ebben látták a bekövetkezendő viharok magvát. Ámde Olay Lajos másképp rendelkezett. Ő, aki most ur az obstrukció és a viharok fölött s aki mint egy modern Juppiter rendelkezik a mennykövekről, meg a villámokról, ő be akarja bizonyítani, hogy minden rendkívüli eszköz nélkül is bírja az obstrukciót. Épp ezért az ő programja is megegyezik a mai napirend programjával: jegyzőválasztás, aztán a miniszterelnök urnak programja fölött való vita, végül az interpellációk. A miniszterelnök programjához ma Hellebront Géza szólal hozzá, fog pedig beszélni a jegyzőválasztás befejezésétől egész az interpellációk idejéig. Ez azonban, úgy látszik, csekélyke kis idő lesz, mert az obstrukció segítségére jönnek ma pártkülömbőség nélkül az összes honatyák azzal, hogy nem jönnek el az ülésre. Már pedig a jegyzőválasztás a napirend első pontja és ehez az aktushoz száz képviselőnek kell jelen lennie. Ám honnan vegyenek a nyári melegben száz képviselőt? Háromnegyed tizenegykor még a várakozásteljeség állapotában van a

Ház. Igaza van Olaynak meg Fáy Pistának, a két obstrukciós vitarendezőnek, miért törjék ők rendkívüli eszközökön a fejüket, mikor az obstrukciót tápláló sült galambok maguktól repülnek a szájukba?

Háromnegyed tizenegy óra után Daniel Gábor, a ma elnöklő alelnök gondol nagyot és merészet. Próba — szerencse! gondolja magában. Megnyomja a villamos csengőket, aki csak képviselő van a Házban, betódul a terembe és Daniel megnyitja az ülést.

Jegyzőkönyv és az elnöki előterjesztések után az indítvány- és interpellációkönyv felolvasása következik. Őt interpelláció van bejelentve: Lendl Adolf, a temesmegyei kívándorlás és közviszonyok dolgában, Trubinyi Jánosé a Morva folyó szabályozásáról, Lovászi Márton a karloviczai metropolitai közgyűlés felfüggesztése tárgyában, Udvary Ferenczé Hátszeg község árvízveszedelme dolgában és Olay Lajosé a villamos vasutak szabályozása tárgyában.

Az elnök: Az interpellációkra déli egy órakor térünk rá.

Jegyzőválasztás.

Most a jegyzőválasztás következik. Ekkorra mégis valahogy összetoborzódott a képviselők tábora, úgy hogy szemre is többen vannak száznál. A jegyzőválasztás tehát akadálytalanul megkezdődhetik.

A névsor felolvasása közben persze sok név hangzik el visszhangozatlanul. Egészen helyénvaló volt hát, hogy az öreg báró Podmaniczky Frigyes, mikor az ő nevét olvasták fel, harsány hangon kiáltotta el magát:

— Jelen!

— Nem »jelen«, hanem »hier«! — kiáltotta egy pár ingerkedő hang feléje a baloldaltól.

Mire az öreg ur ingerülten visszavágott:

— Tik nem vagytok jelen!

Ez volt a szavazás egyetlen incidense. Egyébként a jegyzőségre ismét Rátkay László lett az egyhangú jelölt.

Déli tizenkettőkor ért véget a szavazás, ekkor Dániel elnök kijelentette, hogy az eredményt az ülés végén fogják kihirdetni. De az eredmény amugy is kétségtelen: Rátkay Lászlót választották meg ismét jegyzővé.

Madarász apó beszél.

Most a miniszterelnök programjáról való vita folytatása következett. Madarász József nevét kiáltotta ki a jegyző. Az öreg Madarász apó kiállt a padsorok elé és harsány hangon röviden ennyit mondott.

Madarász József: Kötelességének tarja hogy ő is röviden felszólaljon. Álláspontja ismeretes. Régi kurucz ő már, az is marad, A mit igazszivű nemzete óhajt, az valósuljon meg. Nem bizik ő sem az ígéretekben. Röviden és bátran szól s csak annyit mond. »Nincsen abban semmi virtus, verje meg a Jézus Krisztus.« (Tetszés balról).

Az elnök ezután tíz percze felfüggesztette az ülést. Szünet után Hellebront Géza beszé

A helyzet.

— Politikai levelezőnk től. —

Budapest, július 18.

A miniszterelnök állítólag ma a királyhoz utazik, hogy a válságos helyzet felől referáljon. Így tehát nem teljesült a királynak az az óhaja, hogy ischeli nyaralását politikai gondok ne zavarják. Az sincs azonban kizárva, hogy utazása elmarad.

Minden attól függ különben is ebben a pillanatban, hogy Khuen-Héderváry minő ítélletet alkotott magának a főispánok jelentéseiből, amelyeknek lényegét ma még csak a bizalmasok ismerik, akik nem szokták elárulni titkaikat. Mindazok a hírek, melyek a főispánok jelentéseinek tartalmáról szárnyra keltek találgatásoknál nem egyebek.

Ma tehát még határozottan állítani semmit sem lehet. Lehet, hogy lemond az új

Egy párbaj következményei.

— Feljegyeztetett a kulturtörténelem számára. —

— A »Bácsmegyei Napló« eredeti tárcaja. —

— Hála az Istennek, csak hogy nem történt baj.

Ezekkel a szavakkal sietett városunk legkedélyesebb orvosa az adai orvoshoz, aki megyénk egyik kiváló tanférfiával végezte be a párosviaskodást.

— Az ellenfelet ejtett karczolás már be is hegedt, szólta vissza a tanférfiu párbaj-orvosa,

— Most már ki is békülhetünk, jegyezték meg a segédek, miután a tanférfiun ejtett karczolást beangolflastromozta.

Meg is esett a kibékülés, amely után nyolczan siettek a szabadkai pályaház felé, hogy a legközelebb induló adai vonathoz ideje korán érjenek. Az adai orvost kísérték ki.

Nem sokára indult is vonat, de nem csak az adai orvost vitte Adára, hanem az adai orvos két segédét és a legkedélyesebb szabadkai orvost is, mint kollégájának volt párbaj orvosát. Addig bucsuztak a pályaházon az adai orvostól, amíg ennek meghívását elfogadva, a szerencsés kimenetel örömeire vele együtt ők is Adára zónáztak.

Csak hogy az ellenfél nem ment velük. Segíteni kellett a bajon, keresni kellett ellenfelet, hogy Ada diadalmas hőse trofeummal vonulhasson be szülővárosába.

Néhány pillanat mult csak el tanakodás közben, s a mi legkedélyesebb orvosunk fe-

lete selyemkendővel felkötött karral ült a kocsiszakaszban, mint kollégájának trofeumja.

Kedvetlenül szállt le a diadal önkéntes tanubizonysága Adán a vonatról. A pályaháznál az adai orvos barátai ujongtak a sértetlenségnek és a mi legkedélyesebb barátunk előtt őszintén gunyos szánakozással fejezték ki sajnálatukat, forrón szorongatva szabad kezét.

Ada hirneve meg volt mentve. Ennek öröme fecerunt magnum áldomás a nagyvendégfogadó külön termében.

Éjfél után már az sem rontotta el az áldomásozók jókedvét, hogy a mi legkedélyesebb orvosunk megunta a selyemkendőt, kivette belőle karját, s felvilágosította az adaiakat, hogy ők tulajdonképen fel lőnek ültetve.

A kacaj csak fokozta a jókedvet és így lőn hajnali három óra, mikor a mi orvosunk elbucsuzott a társaságtól, hogy aludni térjen, mert még az nap délelőttre adai orvos barátjának családjához volt hivatalos. Asszony elé nem mehet mámorosan.

Felkerült szobájába, le is feküdt. Csak hogy Adán is az a szokás, hogy azokat, akik hajnali három órakor hagyják el a korcsmai mulató társaságot, hogy a korcsmában aludjanak, felkeltik pálinkázni.

Orvosunk épen a felfelé fordult ágyában, amikor a lent maradt társaság felverte. Engedni kellett és így a társaság csakhamar megtöltötte a mi orvosunk szobáját.

Egy és néhány liter papramorgó fogyott el akkorára, amikor az előre megrendelt fiakkeros belépett a szobába, jelentvén a mi legkedélyesebb orvosunknak, hogy immár itt

az ideje, hogy az adai orvos urhoz vigye látogatóba.

Frauentienst vor Kaiserdinst, Vilmos császár mondta s ami orvosunk követve tanácsát, felült a fiakkerre, hogy eleget tegyen az illemnek.

Ada csodásan forgott a fiakker körül, de Frauentienst vor Kaiserdinst. E csodás forgásban csak azt csodálta a mi orvosunk, hogy a fiakker mégis egyenesen haladott a cél felé, s állt meg az orvos háza előtt.

A kocsiról leszálni, a kapun belépni, a szalonba nyitani s ott a háziasszony előtt magát bemutatni, igaz hogy csak néhány percz müve volt, de rettenetesen nehéz mü. Az aequilibrista egyensúlyozási képessége költözött orvosunkba.

Leültették a divánra. Leült. Azután adai szokás szerint a ház kedves asszonya konyakért távozott. Hozott is, de amikor belépett szalonjába, a mi kedves orvosunk már aludt.

A szivélyes háziasszony nem zavarta álmát. Behajtotta a spaletákat s hagyta, hogy ódes álmaít zavartalanul álmodhassa a mi orvosunk.

Órák jöttek, órák multak, mikor a mi orvosunk felébredt. Csak hogy ime az álomnem-tője megbosszulta magát. Orvosunkkal mindent, de mindent feledtetett, Helyet. időt mindent de mindent.

Végre a spaleták egy vékony repedésén át beható napfény tünt fel neki. A feledett remény sietségével rohant az ablakhoz, nyitotta ki, s tekintett le az utcára. De az

miniszterelnök, lehet hogy feloszlatatja a házat és új választásokat rendel el. Erre különben fényt fog vetni a legközelebbi jövő.

Az esetleges főispán változások a bán terveinek revelációjává válhatnak

Egyetlenegy körülmény tiltakozik csak a Ház feloszlatása ellen és ez Apponyinak állásfoglalása annyiban, hogy a házelnökségről lemondani nem akar abban az esetben, ha ex lexben oszlatnák fel az országgyűlést.

Engedmények.

Ez volna a dolog legesalhatatlanabb megoldása. Igen ám, csak hogy ez ellen tör Ausztria kormánya a leghatározottabban, ez ellen törnek Ausztria foederalisztikus hajlamu főurai.

Ezek nem is az uniót féltik, hanem az osztrák tartományok mai egymáshoz való viszonyát. Szerintök a magyar engedmények a kenyértörésig kiélesítenék az ausztriai szlávok és németek közötti ellentétet; Cseh- és Magyarországot forradalomba sodorhatnák.

Ezzel akarják befolyásolni a dinasztia fejét. Es épen ezért kétséges, vajjon a törvényes engedmények helyett nem-e a feloszlásra viradunk, amely eshetőséggel már az ellenzék is számol,

A megoldás.

A mai veszedelmesen bonyodalmas helyzet külföldben az összes pártoknak gondot okoz. Folytatni fogják ugyan a harcot, de azért egy legközelebb, talán hétfőn vagy kedden megtartandó pártközi konferenciára keresni fogják a modus vivendit; azt ugyanis, miképen lehetne a békét helyreállítani.

Ma már komolyabban foglalkoznak ezzel a ténynyel, hogy az ex-lex alatt kereskedelmünk és iparunk már körülbelül 200 millió koronát veszített. Ezzel indokolják meg sokan azt az örömet, melyet az osztrákok a mi igazságos, de eredménytelen küzdelmeink fölött éreznek. Ezért keresik lázasan a megoldást.

Álom nemtője még mindig fogva tartotta várázsában.

— Kié ez a ház? kérdé egy arra menő anyókatól.

Rettenetes furcsa arckifejezéssel bámult a kérdező a kérdőre. Csak pillanatok múlva felelt:

— Hát az orvos uré.

Ami kedves orvosunk hátra ugrott a bámulattól. Ő a saját maga házában. A földön, vagy a földöntul lett e háziur?

Felocsudva meglepetéséből ismét kihajolt az ablakon, hogy valami újabbat tudjon meg. Egy öregebb férfi köszöntött fel hozzá barátságosan. E köszönés felbátorította orvosunkat, s ismételt megkoczkáztatta a kérdést.

— Ugyan kérem, kié ez a ház?

Mosolyogva felelt a kérdező:

— Ugyan kérem, hát a doktor uré.

Ijedten kapta vissza orvosunk a fejét. Ő a saját házában. Körültekintet, s mikor kálapját megpillantotta, felcsapta a fejére, lábujhegyen osont ki a folyosóra, majd az utcára, hogy kívülről is megtekintse a házát. Így látta meg a falon adai orvos kollegájának a címtábláját. És lőn világosság.

Megállítani egy előtte vágató fiakkert, kihajtatni az állomásra nem a megfontolás műve volt már. A vasut kocsiában könnyebben lélegzett.

Szabadkáról csak enyit táviratozott adai orvosbarátjának:

— »Pardon«

dási módozatokat, különösen a kormánypártban benmaradt volt nemzeti párti képviselők.

Kulturpalota Zomborban.

Ami után mi annyira epedkedünk, azt Zombor már megcsinálja. Mi cikkezünk, tervezünk, de tovább menni képtelenek voltunk. Hogy miért, azt most egyelőre pihenni hagyjuk, de reméljük, hogy rövid időn belül egész nyíltan rámutathatunk majd az okra, mely nemes óhajaink teljesítését meggátolta.

Zomborban tehát lesz kultur palota, melynek célja elősíteni nemzeti törekvéseinket, gyarapítani és terjeszteni tudásunkat, megnövekedett ismeretekkel erkölcsi és anyagi haladásunkat előmozdítani.

A mozgalom élén Latinovits Pál, ifj. gróf Chottek Rezső, Szemző Gyula mint védnökök, Latinovits Géza, Gozsdu Elek, dr. Kozma László mint elnökök, Megyesi Ferencz mint jegyző állanak. Az előkészítő bizottságban benn vannak: dr. Dudás Gyula, dr. Falcione Nándor, Gräff Nikaz, dr. Grüner Samu, idb. Mihályi János, Pripil Ernő, Roediger Lajos, dr. Thim József mint a vármegyei történelmi társulat és a városi közkönyvtáregylet kiküldöttjei szerepelnek.

Ezek intéznek felhívást most megyeszerte hogy a kulturpalota létesítését propagálják,

Érveik, melyeket a kulturpalota létesítése mellett felhoznak a következők:

Bács-Bodrog vármegye, melynek 1901. évi költségvetésében 9.900,145 korona 92 fillér bevétel áll, melynek közönsége ugyanabban az évben 12.337,258 kor. 80 fillér egyenesadót és más címekben 10.817.634 kor. 31 fillért fizetett be az állampénztárba, összesen 472 népiskolával, 6 középiskolával, 3 képezdével, 13 polgári iskolával, 18 ipariskolával és egyetlenegy műgyűjteménnyel sem bir.

Egy vármegyei közművelődési palotának a fölépítése tehát ógető szükség. Emelni fogja ezen intézmény az átlagos műveltséget, hozzá fog járulni a vármegye szellemi és anyagi fejlődésének az előmozdításához, meg fogja szilárdítani nemzeti érzésünket s így egyik talpköve leendő nemzetünk jövőndő nagylétének.

Felállítandó ezen intézmény Zombor sz. kir. városában, mint a megye székhelyén.

Egyelőre elhelyezendő benne a vármegyei Történelmi Társulat régiségi és tört. muzeuma (3 terem) és szakkönyvtára (600 kötet), a Zombor városi könyvtár-egylet könyvtára (31.000 kötet) duplumok nélkül és Bács-Bodrog vármegye régi levéltára.

A mi a közművelődési palota létrehozásának anyagi oldalát illeti, nagy nehézségek nem állanak utunkban. A megfelelő díszes épület s berendezése 200--240,000 koronába kerülhet és szükséges ehhez még egy bizonyos alap a fentartásra.

Teleket és anyagi hozzájárulást várnak Zombortól, egy évre csupán 10% pótdót a megyétől, a községektől 200--500 korona segélyt és 100.000 korona hozzájárulást az államtól.

És akik a mozgalom élén állanak, ezt mind meg is csinálják.

Ruffi Pál Szabadkán.

Az országos hírv, nagynevű gyermekbarát, amint megirtuk, tegnap este érkezett Szabadkára. Ma, mint a miniszterium ki-

küldötte, megtekintette az épülőfélben levő lelenczházat, felülvizsgálta a gyermekmenhely ügykezelését, és több látogatást tett. Vizsgálátának eredményével mindenütt teljesen meg volt elégedve. Este 5 és fél órakor nagyszámu előkelő közönség előtt tartotta meg az állami tanítónőképzede árnyas kertjében felolvasását a gyermekvédelemről, mely magas röptiségével, tartalmasságával, meggyőző erejével csak növelte a szivekben a kisdedek iránt köteles érdeklődést és szeretetet.

Előadásának elején, Szóll Kálmánnal, mint a nagy szocial politikai törvényhozóval foglalkozott.

Azután azt fejtegette ki, hogy a gyermekvédelem egyedül biztos megoldása a társadalom és az állam együttműködése. Részletezi, hogy az állam feladatát és kötelességeit nemcsak az képezi, hogy a teljesen elhagyott, gyermekeket gondozza, hanem az is, hogy oly anya gyermekét vegye pártfogásba, amely anya gyermekét felnevelni nem képes.

Ezután áttér a társadalom munkaprogramjára. A társadalomnak, különösen a társadalom nőinek feladata, hogy az anyai szivet pótolják. Erre buzdít és erre oktat felolvasásának többi részében Ruffi Pál.

Végül lelkes szavakban dicsőíti a szabadkai Fehér Kereszt Egylet nagylelkű urnóit, akiknek még azt is érdemül tudja be, hogy az állam Palicson szanatóriumot épített.

Az aratók sztrájkja.

A felizgatott tulzók most már nem elégszenek meg azzal, hogy nem dolgoznak. Izgatja őket azoknak a munkásoknak a józan-sága, akik nem hallgatnak az izgatókra, hanem már a tavasszal megkötött szerződésük értelmében nyugodtan dolgoznak.

Mert ezeket erőszakkal akarják megakadályozni a munkában. Fenyegették őket agyonveréssel.

A terrorizálás azonban nem sikerült semmiképen sem. Ekkor magukat a földes urakat fenyegették. A csendőrség azonban melyet időközben megerősítettek, minden garázdálkodást megakadályozott, eddig szerencsére vérontás nélkül.

Lázongás.

Ma azután a tulzó sztrájkolók nagy tömege betört Bács-Topolyára, mintegy bosszút akarva állni a hatóság lelkiismeretes eljárása miatt. **A községházat megrohanták.** De a csendőrség itt is hamar rendet csinált.

A vármegye részéről a főjegyző Vojnich István van kint Topolyán. Mikor az első roham nem sikerült, új rohamra készültek. Ez arra készítette Vojnich Istvánt, hogy *Szabadkára táviratozzon segítségért.*

Táviratozott az alispán nevében a honvéd huszársághoz és rendőrségünkhöz.

Huszárságunk kivonulása.

Amint huszárságunk a sürgönyt megkapta, az ezred parancsnok azonnal táviratozott a miniszteriumhoz parancsért. A válasz megérkeztéig azonban az itteni állományból, **minden századból 30 emberrel, egy századot alkottak. Az teljes hadi felszereléssel várta a**

paranosot az indulásra. Így remélhetőleg eleje lesz véve minden vadságnak.

Rendőrségünk.

Rendőrségünk hajnalban kivonul a szabadkai határra, hogy a topolyai lázongóknak megakadályozza a szabadkai határba való benyomulást, Épen ezért holnap vasárnap nálunk semmiféle táncmulatság nincs megengedve.

Ma Szabadkára ijesztő hírek érkeztek. *Vojnich* István báró ma jött meg Budapestről, de a városba be sem jött, mert értesülve a sztrájkolóknak lázongásáról, azonnal tovább utazott Bács-Topolyára.

H I R E K.

Szabadka, július 17.

— **A központi választmány ülése.** A központi választmány ma reggel 4 órakor tartotta ülését a melyen a felszólamlásoknak a mult ülésről visszamaradt részét intézték el. Az ülésen dr. *Biró* Károly elnökölt. A választmány tagjai közül *Mukits* Simon dr., *Freudenberg* Márk, *Haverda* Mátyás, *Békeffy* Gyula dr., *Polyákovits* Albert, *Rieger* Mihály és *Neorcsits* Szaniszló jelentek meg. A felszólamlásoknak részben elutasító, részben helybenhagyó elintézése után azoknak kérvényeit, a kik a választók névjegyzékére az értelmiség alapján kérték magukat felvételni, kedvezőleg elintézve, *Bóbits* József dr. a bizottság jegyzője még néhány elutasításról referált s ezzel az ülés befejeztetett.

— **Dr. Tóth Béla temetése.** Ma temették nagy részvét mellett a tegnap délelőtt elhunyt orvost, Tóth Bélát. A temetési szertartáson megjelentek: *Schmausz* Endre főispán, *Biró* Károly polgármester, *Kertész* Sándor tiszti főorvos vezetése mellett az egész orvosi kar, a törvényszéki bírák, az ügyészség és számos ismerős és jóbarát. A gyászszertartást *Korossy* Emil ág. ev. lelkész végezte, megható beszédet mondott a koporó felett. Kint a temetőben kartársától *Barta* Antal dr. bucsuzott el szép beszédben.

— **Egy jeles ember emléke.** O-Becsőnek egy kitűnő polgára halt meg 3 év előtt *Csupor* Gyula személyében, akit mint kitűnő szónokot az egész Bácska, de mint jó költőt a megye határán túl is ismertek. A jeles polgár sirja ott van az ó-becsei temetőben és ezt akarja most a Magyar népkör amelynek az elhunyt elnöke volt, méltóan megjelölni. Erre mozgalmat indított meg, szétküldötte az aláírási ivateket és a befolyó adományokból ítélve, a diszes emlék még az őszön felállítható lesz.

— **Ezüst-lakodalom.** *Kovács* János helybeli fűtőházi főmérnök tegnap ülte meg ezüst lakodalmát számos rokonai, barátai és tisztelői által övezve. Délelőtt a Szent-Teréz plébánián szent misét hallgattak, amely után *Hegedüs* Lénárd káplán áldotta meg a köztisztelőben és szeretetben álló házaspárt.

— **A városi zenede helye.** Hosszas keresgélés után *Bóbits* József dr. agilis kulturatanácsnokunk *Gaál* Ferencnek zenedéknak ügybuzgó igazgatójának hozzájárulásával végre megtalálták az alkalmas helyet, a hol zenedéknak ideiglenesen néhány évre elhelyezhető lesz, míg a hozzá méltó diszesebb épületet a város fölépíti. A mai tanács ülésen ugyanis végérvényesen el lett fogadva, a kiküldött bizottság fentemlített tagjai által legalkalma-

sabbnak véleményezett ajánlat a Dr. *Weisz* Jenő ügyvéd, aki a *Bercsónyi* utczában a *Petrovics*-féle telken egy teljesen külön álló épületet emeltet a zenede részére, a mely még ez év őszén el lesz foglalható. Az épületnek nem csak bemutatott terve, hanem az aránylag csekély 350 frt évi bérösszeg, a mely két év után 300 frtra redukálódik, az igen előnyös megoldást bizonyítják.

— **Eljegyzés.** Ifj. *Bölcskei* Lajos főgymn. tanár eljegyezte *Ivankovics* Erzsike kisaszszonyt Szegedről.

— **Szabadságot tisztviselő.** *Milassin* Ignác városi h. alszámvevő megrongált egészsége helyreállítása végett nyert négy heti szabadságát ma megkezdette.

— **Fürdőbiztos Palloson.** A fürdő igazgaton kívül eddig csak rendőrbiztosi állás volt szervezve *Palics*on, de egyiknek sem volt bíráskodási joga, s így minden ügyben ahol ítélkezésre került a sor be kellett jönni a városba, a mi a nyaralóknak épen nem vált kényelmére. Hogy ezen a bajon segítve legyen, a mai tanácsülésen az a terv merült föl, hogy egy bíráskodási joggal felruházandó fürdőbiztost kellene kinevezni. E terv azt hisszük, legközelebb meg is fog valósulni.

— **Haladás a mezőgazdaság terén.** Örömmel kell, hogy eltöltsön minden igaz hazafit, ha megfigyeli, miként halad mezőgazdaságunk mindinkább a modern belterjes gazdálkodás felé! Még 20 évvel ezelőtt az apáinktól átvett rég elavult gazdálkodási mód járta, de a viszonyok csakhamar megtanították gazdáinkat arra, hogy elzárkózni a tudomány vívmányai előtt azt jelenti, hogy önmagunk akarjuk vesztünket előidézni. Azóta nagyot fordult a világ! Elterjedtek a mezőgazdasági gépek és sutba dobtuk a régi trágyázási rendszert, elfoglalva méltó helyét a műtrágya. Hogy csak egyet említsünk, ki ismerte ezelőtt 20 évvel Magyarországon a *Thomassalakot*? Vajmi kevesen és ezek is csak olvastak felőle. Csak 1896-ban kezdték felkarolni ezen kitűnő és olcsó műtrágyát és ha a fogyasztás nem is érte még el azt a mérvet, a melyet saját jól fel fogott érdekünkben elérni kellett volna mégis örvendetes, hogy a fogyasztás 7 év leforgása alatt csaknem megtizsereződött! Nem is csodálkozunk efelett, ha elgondoljuk mily áldást képez ezen minden talajon biztosan ható trágyaszert a mezőgazdaságra. Mint minden ami jó, úgy természetesen a *Thomassalakot* is sokfélekeppen hamisítják, miért is nem mulaszthatjuk el a gazdaközöniséget figyelmeztetni, hogy bevásárlásainál óvatos legyen. Igen sok gazdától hallottuk, hogy a legkitűnőbb *Thomassalak* a csillag-védjegyű, amelyet a berlini *Thomasfoszfátgyárak* vezérképviselője, *Kalmár* Vilmos, Budapest, VI. Teréz-kürút 3. hoz forgalomba.

— **Gyermekpusztulás Ó-Kanizsán.** Mint levelezőnk írja Ó-Kanizsa alatt a *Biró*-féle tanyán ma egy gyermekélet pusztult el gondatlanságból. *Veszelsz* György három éves kis fia, *János* egy örizetlen pillanatban lügkő-oldatot ivott. A kis fiu olyan égési sebeket szenvedett, hogy néhány órai borzasztó kínlás után meghalt. A szülei ellen megindítják az eljárást, hogy gondatlanságukért a törvény erejével büntessék őket.

— **Az almatermelőkhöz.** Az országos

gyümölcsészeti miniszteri biztoshoz érkezett jelentések szerint az almatermés ugy **Európa** legtöbb országában, mint részben **Amerikában** is kedvezőtlennek mutatkozik, s ezért egyes külföldi czégek már megkeresték a miniszteri biztost, hogy oly termelők czimeit közölje velük, a kiknél nagyobb almamennyiséget vásárolhatnának. A miniszteri biztos azért felhívja az egyes gazdaköröket, szövetkezeteket és nagyobb termelőket, hogy várható almatermésüket a fajta megjelölésével jelentsék be hozzá (Budapest, földművelésügyi miniszterium). A miniszteri biztos a bejelentések alapján jegyzőket fog készíteni, a melyet a külföldi érdeklődőknek meg fog küldeni.

— **Lakosítás.** *Weisz* Ferencz helybeli sertéskereskedő lakosítási engedélyért folyamodott a tanácshoz, a mely a mai ülésében helyt adott a kérelemnek és a fentnevezettet, a ki már 21 év óta lakik Szabadkán felvette a város polgárai közé azon feltétellel, hogy a folyamodó az általa felajánlott 20 korona helyett 50 koronát fizet a városi pénztárába a városi szegény alap javára.

— **Uj iparengedélyek.** A rendőrség, mint elsőfoku iparhatóság, a következő uj iparengedélyeket adta ki: *Berkes* Péter Pál VI. 503. szuró ipar. *Zuber* József bajai szőlő, méssáros, *Nagy* András I. 280. husvágó. *Kocsmár* Péter I. kör 1. hideg és meleg ételek kiszolgálása, ifj. *Hoffmann* Karoly kalapos I. 312. *Kovács* Lőrincz VIII. kör. *Ikra* utca sirkőkereskedő, *Palkovics* Fábian szuró ipar II. 431.

— **Nazarénus katona.** *Martin* György nazarénus földmivest ezelőtt 5 évvel sorozták be katonának. A hitbuzgó ember, mikor bevonult a szabadkai m. kir. 6. gyalogezredhez, kijelentette, hogy nem fog fegyvert. Hadbírószághoz került, mely két évi börtönre ítélte. A két év nem törte meg a vakbuzgó nazarénust s büntetésének kitöltése után is megtagadta a katonai szolgálat teljesítését. Ujabb két és fél évi börtönt kapott. Ma töltötte ki szomorú rabságát, holnap átkísérik a szegedi 5. honvédgyalogezredhez, honnan továbbítani fogják a szabadkai honvédezedhez. A szerencsétlen ember annyira hitbuzgó, hogy négy és fél évi rabság után sem hajlandó fegyvert fogni. Visszautasította azt a kegyelmi tónyt is, mely szerint ha a nazarénus büntetése közben kijelenti, hogy hajlandó fegyvert fogni — hátralevő büntetését elengedik. Szegény *Martin* György valószínűleg visszakerül a börtön szük falai közé s folytatni fogja a keserves martiromságot.

— **Uj szőlmalom.** *Kovács* Lázár V. kör lakos ajánlatot tett a városnak, hogy a város talajdonát képező ugynevezett *Bugyi* csárda területén szőlmalmot óhajt felállítani s e célra a területből 1000 négyszögölet hajlandó örökáron megvenni vagy hosszabb időre kibérelni.

— **Elmaradt usztatási gyakorlatok.** Említettük, hogy a helyben állomásozó honvéd huszáraink *Bajára* rándulnak át az usztatási gyakorlatok megtartása végett. Most arról értesítenek bennünket, hogy ezen gyakorlatok valószínűleg elfognak maradni a *Duna* nagymérvű áradása folytán.

— **Elkötött és megkerült lovak.** Megemlítettük néhány nappal ezelőtt, hogy *Márki* Istvántól két lovat hajtottakel kocsival és löszerszámokkal együtt a *Királyhalom* 72 sz. alól, *Bata* Ferencztől pedig a *Királyhalom* 6769. alól két lovat kötöttek el. A szeged alsó tanyai központ rendőrsparancsnoka f. hó

14-én mindanégy lovat megtalálta a szabadkai deszkás erdőben. A lopott jószágok ki voltak kötve és gazdáik órintetlenül hagyták őket. A rendőrök tehát lesbe állottak, de a tettesek valószínűleg észrevették a csapdát, mert napokig nem jelentkeztek. A lovakat visszaadták jogos tulajdonosaiknak.

— **Per szup utazás.** Rausnitz Vilmos foglalkozás nélküli fiatal suhancz pár nap óta a városban kéreget. Tegnap a posztón álló rendőr igazolásra szállította fel, mint-hogy nem tudta magát kellően igazolni, az ügyeletes kapitány elé kísérte, hol kiderült, hogy elméje kissé meg van hibbanva. A kapitány azonnal intézkedett, hogy illetőségi helyére tolonoztassák.

— **Az utazási és fürdőzési idény** alkalmából igen ajánlatos értékpapiroknak és egyéb értékeknek biztonságba való helyezése, mert teljes nyugalom csak úgy érhető el, ha nem kell aggódni esetleges károsodás miatt. Feltétlen biztonságot nyújt ezen tekintetben a minden nagyobb városban elterjedt és már nálunk is többek előtt ismert Magán-letéti pénztár kibérelhető rekeszekkel hol a felek saját záruk alatt helyezhetik el értékeiket. Ilyen kibérelhető Magán-letéti pénztár van Kunetz Mór banküzletében hol az érdeklődők felvilágosítást nyerhetnek. Bérletdíj 1 óra 4 korona, hosszabb időre megállapodás szerint.

Az ó-becsei főszolgabíró buzgalma.

Balaton Gyula óbecsei főszolgabíró, kinek kitünő tevékenységét járása érdekében már régen ismerjük, most újabb memorandummal fordult járásának gazdasági fellendítése érdekében a Bács-Bodrog vármegyei gazdasági egyesülethez.

Beadványában felsorolja járásának mizériáit különösen pedig azt, hogy a téli munkahiány folytán a járás lakossága éhezik, mert felémészi a tavasz, nyár és őszi keresményét s ebből kifolyólag kivándorol Amerikába. A járásból ez év január 1-je óta 196 utlevelet adtak, melyekkel hozzávetőlegesen 400 egyén vándorolt ki külföldre.

Ennek oka abban rejlik, hogy az állam még mindig merkantilista befolyás alatt áll s Darányi földmívelésügyi miniszter csak 300.000 koronányi államsegélyt tudott beilleszteni a költségvetésben a munkanélküliség megszüntetésére, a jövedelmező munka és kereset biztosítására és a munkáskérdés helyes mederben tartására. Ebből Bács-Bodrogmegyére 10.000 korona államsegély esik. Ez a csekély összeg azt jelenti, hogy Magyarországon, mint agrárállamban az agrár-gazdasági politika még korántsem érte el azt a befolyást, amely őt mindig megillette. Pedig a kisbirtokosok szolgáltatják az államnak a legtöbb adót, a katonaságot. Kéri a gazdasági egyesületet Balaton, hogy a Bács-Bodrogmegyének kiutalt segélyösszegeből megfelfő arányban részesítse az óbecsei járást, mert Bácsmegyében ott van a segítségre a legnagyobb szükség.

Különösen arra helyezi memorandumja főcélját, hogy a kertgazdaságot lendítsék fel a segélylyel s erre vonatkozólag javaslata első része oda terjed, hogy a földmívelési kormány által folyósított segélyből első sorban az uttörők Berény Béla és Kovács Ferencz Huszka óbecsei lakosok volnának segélyezendők, akként, hogy részükre legalább 500—500 ko-

rona utaltassék ki oly feltétellel, hogy ezen összeget tisztán a kerti telepükön foglalkoztatott nrpszámos munkások napibérének fedezésére fordítsák. Létesítendő volna továbbá ilyen öntözésre berendezett kertészeti telep Bács-Földvárton az alsó réten, akként, hogy a szükséges vizemelő gépet a nagyméltóságú földmívelésügyi miniszterium állítaná fel saját költségén, mely beruházás annál olcsóbb lenne, mivel az alsó rét nivaueja a Ferencsatorna vizsine alatt fekszik. Ezen intézkedések volnának a nép tavaszi, nyári, őszi foglalkozását illetőleg foganatosítandók.

A téli foglalkozásait tekintve, a kosárfonás vett szép lendületet. Ilyen telep Ó-Becsén a Kovács és Pap cégé. A szállító kosarakon kívül gyönyörű butorcikkeket, asztalokat ágyakat, tálcákat stb. készít és exportált messze vidékre. Sajnos, hogy üzleti tőkéje (hiszen szegény tanító és mostoha fia a cégtulajdosok) a vállalatnak oly csekély, hogy saját erejükből éppen csak hogy tengődnek s nem képesek sok munkást önerejükből tanítani; pedig ennek a háziiparnak az lenne a célja, hogy népünk tanítva, nevelve legyen a téli foglalkoztatásra. Kéri az egyesületet, hogy ezen cél elérésevégett »Kovács és Pap« óbecsei kosárfonó telepe részére 500 koronát utalványoztasson.

Végre a téli népszerű gazdasági előadások rendezését sürgeti.

Nagy örömmel olvastuk dr. Balaton főszolgabíró memorandumát, mert látjuk benne hogy ez a főszolgabíró hivatásának teljes magaslátán áll. Nemesak közigazgatási bürokrata, hanem járásának valódi atyja, aki gondoskodik nemesak a rendről, hanem járása népének erkölcsi tisztaságáról és anyagi megélhetéséről is.

Szerelm és méreg.

— Saját tu lositónktól. —

Ó-Becse, július 17.

Ó-Becsei tudósítónk ismét megható történetről értesít bennünket, amelynek tárgya a szomszédos Bácsföldvár község egyik szép leányának szomorú sorsa.

A tavasz nyíló virágainak illatos levegője ébresztette azt a forró szerelmet, a melylyel szegény *Parisenberger* Mariska vonzódott az ó Romeojához *Skabány* Illés borbélylegényhez, aki Bácspetrovoszellón lepke módjára jelent meg és érdekes frizurájával, városias bókjaival a falusi kislányok között nagy zúr-zavart csinált.

A városból elröppent Figaró sokat forgóldott a szép, alig 17 éves Mariska körül, a ki halálisan beleszeretett Skabányba. Ámde Skabány nem azért volt pillangó, hogy hű is maradjon. Egyszerre csak hidegülni kezdett a leánytól s mert annak ragaszkodása teher kezdett neki lenni, egy napon fölmondott mesterének és eltűnt Bácspetrovoszellóról.

A megcsalt Mariska bánatos lett s nem nyugodott, míg ki nem tudta, hogy Skabány Bácsföldvárra ment és ott »officinét« nyitott, Sorba mentek a képes-levelezőlapok, majd az ajánlott levelek is, de mert a hűtlen legény nem is válaszolt, elhatározta, hogy fölkeresi. A vonatra ült és tegnap Bács-Földvárra érkezett. Fölkereste szeretőjét, de mert az ridegen visszautasította, a fájdalomtól, a szegénytől megtörtén botorkált ki az utcára és ott kebléből kivette azt az üvegcsét, amit arra a nem várt esetre hozott magával.

Még egy pillantást vetve a hűtlen felé, fel-

hajtotta az üvegcsé méregtartalmát és ott esett össze a hűtlen szerető előtt az utcán.

Az elájult leányt hamarosan a kórházba szállították. Orvosi kezelés alá vették, de az erős méreg már oly rombolást vitt véghez, hogy életben maradásához nincs remény.

A leány szerencsétlenségéről értesítették távirati uton a zülöket is.

SZINHÁZ.

A színház női öltözője.

A legtöbb bajt okozott eddig a színháznál az első rendű női tagok elégedetlensége a szűk és kényelmetlen öltözőhelyiségek miatt. A városi tanács most a kultusztanácsnok javaslata folytán elhatározta, hogy ópen úgy, mint a férfi öltözőknél már eddig is volt, a női öltöző helyiségek fölé új helyiségeket építtet a kardalosnők számára, úgy hogy ezentul az alsó helyiségekben csupán az elsőrendű nőtagok fogják a színpadi szereplésük legfárasztóbb részét a toilette változtatásokat végezni, s ha a színpadi ügyelettel megbízott közegek ezután is olyan lelkiismeretesen fognak a rendre felügyelni, mint a legutóbbi néhány szezonban, úgy remélhető, hogy most már nem lesznek többé napirenden azok a kinos késési jelenetek a melyekkel közönségünk türelme különösen az elmúlt szezonban annyiszor próbára lett téve.

Törvénykezés.

Büntető főtárgyalások.

A szabadkai kir. törvényszék szüneti büntető tanácsa a jövő héten 20-ára hétfőre a következő ügyeket tűzte ki főtárgyalásra:

Özv. Lakos Istvánné magzat elhajtás. Börner István és tsai lopás és orgazdaság. Gorkovits Márton s. t. sértés.

Közgazdaság.

Időjárás. (A központi meteorológiai intézet távirati jelentése.) E hó 19-dikére meleg derült időjárás várható.

A háziipar tanfolyamok ügyében a gazdasági egyesület elnöksége a következő köriratot bocsájtotta ki:

A földmívelésügyi m. kir. miniszter ur az 1903. évi költségvetési tervezetbe a gazdasági munkások helyzetének javítását célzó intézkedésekre 300.000 koronát vett fel, mely hitel közelebbi célja az, hogy a munkások népies háziipar elsajátításában, megkezdésében és üzésében, — továbbá egyéb, különös előképzettség nélkül is haszonhajtó foglalkozásokban támogatást nyerhessenek. Ilyenekül kínálkoznak pl. a seprőkötés, gyékénfonás, baromfi- és selyemtenyésztés, méhészet, kertészkedés, gyümölcs- és zöldségtermelés, a felesmívelésre való vállalkozás stb. mind megannyi alkalom és mód arra, hogy a gazdasági munkásoknak a szorosán vett gazdasági munkákon felül jövedelmező munkát és keresetet biztosítsunk, a mi viszont a munkáskérdés helyes mederben tartásának egyik legfontosabb eszköze.

Mindezek megkezdéséhez, ha nem is sok, de bizonyos tőke kell, s az említett hitel ép arra szolgál, hogy abból a józan, törekvő, be-

esületes munkásnak, aki akar is, tudna is segíteni magán, támogatás legyen nyújtható, anélkül azonban, hogy e segély könyöradomány lenne vagy kalandos vállalkozásokat mozdítana elő, a mikből kitűnik, hogy milyen gazdasági jellegű öntevékenységet kell abból támogatásban részesíteni.

Ezen közérdekű támogaás előfeltétele kétségkívül az lévén, hogy a kivitelre vonatkozó részletes program megállapíttassék. tisztelettel felkérem, hogy a helyi viszonyok között, a fenti keretben mely intézkedések szolgálnának leghathatósabbban a gazdasági munkások helyzetének javítására s mily módon lennének azok — lehetőleg szövetkezeti alapon, — keresztülvihetőek, indokolt véleményét és javaslatát, lehetőleg részletes tervezetét, legkésőbb f. évi augusztus hó 10-ig hozzám beküldeni sziveskedjék.

Tájékoztul megjegyzem, hogy a földművelésügyi miniszter ur a mi vármegyénk részére a folyó évben — az állami költségvetés törvényerőre emelkedése után 10,000 koronára állami segélyt lenne hajlandó utalványozni.

Gabonatözsde.

Budapesti gabonatözsde.

Ma malmok jobb vételkedvet tanusítottak, de gyenge kínálat folytán csak 10.000 mm. búzát vásároltak 2.5 fillérrel magasabb áron.

Felmondtak ma 2000 mm. tengerit július hó 23-iki átvételre.

A határidőzlet ma szilárdabban indult, de később na gyobb realizációkra az árak buza és rozsban néhány fillérrel visszaestek ellenben tengeri és zab néhány fillérrel javította árát.

	Kezdeté	Változás
Buza májusra	—	—
Buza okt.-re	728	726—725
Buza ápr. 1904	752	751—750
Rozs		
Rozs okt.-re	624	622—621
Rozs		
Zab májusra	—	—
Zab		
Zab okt.-re	535	536—535
Tengeri májusra	—	—
Tengeri júliusra	638	637—636
Tengeri aug.-ra	631	635—633
Tengeri májusra	506	511—510
Repce aug.-ra	11:30	11:30—11.40
Repce		

Menetrend

Szabakáról induló és érkező vonatokró

1903. május 1-től.

Szabakka—Bpest között :

Indul 909. sz. szem. vonat reggel 5.05 Szabakáról	
> 908. > gyors > d. e. 9.46 >	
> 905. > szem. > d. u. 1.56 >	
> 907. > szem. > esti 11.50 >	
> 901. > expr. > esti 7.57 >	

Bpest—Szabakka közt :

Érkezik 910. sz. szem. vonat este 7.42 Budapestről	
> 902. > expr. > éjjel 2.44 >	
> 906. > szem. > d. u. 12.33 >	
> 904. > gyors > > 5.47 >	
> 908. > szem. > reggel 4.06 >	

Szabakka—Zimony közt :

Indul 908. sz. szem. vonat reggel 5.30 Szabakáról	
> 902. > expr. > > 2.51 >	
> 906. > szem. > d. u. 1.22 >	
> 904. > gyors > d. u. 5.56 >	
> 922. > v. v. > d. u. 4.10 Ujvidékre	

Zimony—Szabakka közt :

Érkezik 908. sz. gyors vonat d. e. 9.34 Zimonyból	
> 905. > szem. > d. u. 1.21 >	
> 901. > expr. > este 7.52 >	
> 907. > sz. v. > éjjel 10.53 >	
> 921. > v. v. > reggel 7.34 Ujvidékrő	

Szabakka—Szeged között :

Indul 4121. sz. vegy. vonat reggel 5.25 Szabakáról	
> 4101. > szem. > d. e. 9.40 >	
> 4103. > > > d. u. 2.10 >	
> 4105. > > > este 6.01 >	
> 4109. > > > este 11.05 >	

Szeged—Szabakka közt :

Érkezik 4110. sz. szem. vonat reg. 4.17 Szegedről	
> 4102. > > > d. e. 9.19 >	
> 4104. > > > d. u. 12.53 >	
> 4106. > > > d. u. 5.40 >	
> 4122. > vegyes > este 9.48 >	

Szabakka—Ó-Becse közt :

Indul 4311. sz. vegyes vonat reg. 4.40 Szabakáról	
> 4301. > személy > d. u. 1.30 >	

Ó-Becse—Szabakka közt

Érkezik 4312. sz. vegy. vonat d. e. 8.34 Ó-Becséről	
> 4302. sz. szem. > este 5.25 >	

Szabakka—Baja közt :

Indul 4804. sz. vegy. vonat reg. 4.50 Szabakáról	
> 4802. > szem. > d. u. 1.47 >	
> 4806. > > > este 6.43 >	

Baja—Szabakka közt :

Érkezik 4802. sz. személy vonat d. e. 9.29 Bajáról	
> 4803. > > > d. u. 12.43 >	
> 4805. > > > este 10.28 >	

Szabakka—Dálja közt :

Indul 6012. sz. vegy. vonat reg. 5.00 Szabakáról	
> 6004. > szem. > d. u. 2.02 >	
> 6006. > > > este 6.25 csak Dáljáig >	
> 6002. sz. gyors > este 6.10 Bródba >	

Dálja—Szabakka :

Érkezik 6007. sz. szem. vonat reggel 6.50 Dáljáról	
> 6003. > > > d. u. 12.59 >	
> 6011. > vegyes > este 10.24 >	
> 6001. > gyors > d. e. 9.24 Bródból >	

A szeged-rókus-szabakka vonalon. Kamarás-erdőre és Palics fürdőre kiránduló közönség részére június 1-től bezárólag szept. 15-ig vasár és ünnepnapokon Szeged-Rókus és Szabakka között mindkét irányban egy-egy személyvonat ismét forgalomba helyeztetett.

Felelős szerkesztő :

DUGOVICH IMRE.

HIRDETÉSEK.

1227/903. eln. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. Belügyministeriumnak 41748/IV. b./903. sz. leiratával a »Csernovics és Bognár«-utczák szegletén elhelyezendő u. n. VIII. gyógyszer-tár felállítása engedélyeztetvén, a város közigazgatási bizottságának 514/903. sz. a. kelt határozatából folyólag a felállítási jog elnyerésére ezennel pályázatot hirdetek és felhivom a pályázni kívánókat, hogy kellően felszerelt pályázati kérvényeiket **f. évi augusztus hó 8-ig** hozzám annál is inkább nyujtsák be, mert az elkésetten benyújtott folyamodványok figyelemben vétetni nem fognak. Szabakán, 1903. évi július hó 17-én.

Dr. Biró Károly,
polgármester.

3344/1903. tkv. sz.

Árverési hirdetmény kivonata.

A szabakka kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Bartus Teréz végrehajthatónak Róka Lászlóné szül. Némedi Teréz végrehajtást szenvedő elleni 800 kor. tőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a szabakka kir. törvényszék területén lévő Szabakka város bel-

területén fekvő a szabakka 12737 számú betétben A I. 7004 és 7005. hrszám alatt foglalt Némedi Teréz férj. Róka Lászlóné tulajdonát képező VIII. köri 211. ö. i. számú lakházra 6480 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és a fennebb megjelölt ingatlan az 1903. évi július hó 24-ik napján d. e. 9 órakor ezen kir. törvényszék mint tkvi hatóság árverési szobájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 648 koronát készpénzben vagy az 1881. évi LX t. cikk 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kérelemhez letenni, avagy az 1881. évi LX t. cikk 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Szabakka, 1903. évi márcz. hó 26-án.

A kir. törvényszék mint tkvi hatóság

Dr. Fábrián,
kir. tszéki albiró.

Kldek Kázmér

diszszoba festő és mázó Szabakán

Bercsényi-uteza, 669. szám.

Elvállal minden e szakmába vágó munkálatokat, a legkényesebb izlésű szobák, vendéglők és termek festészetét — enyv, olaj, vagy tempera kivitelben

jutányos árak mellett.

Mindennemű

**Tűzijátékok és papir —
lampionok**

— nagy választékban kapható —

Hlgen János

fűszerkereskedőnél, Szabakán, a színház mellett.

Törlesztéses kölcsönök

engedélyeztetnek földbirtokokra a Bácskában 600 korona, 700 korona sőt 800 korona is katasztrális holdanként.

Megvásárolt földekre a vételár háromnegyedrésze lesz megszavazva.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál

Schäffer Dilmos

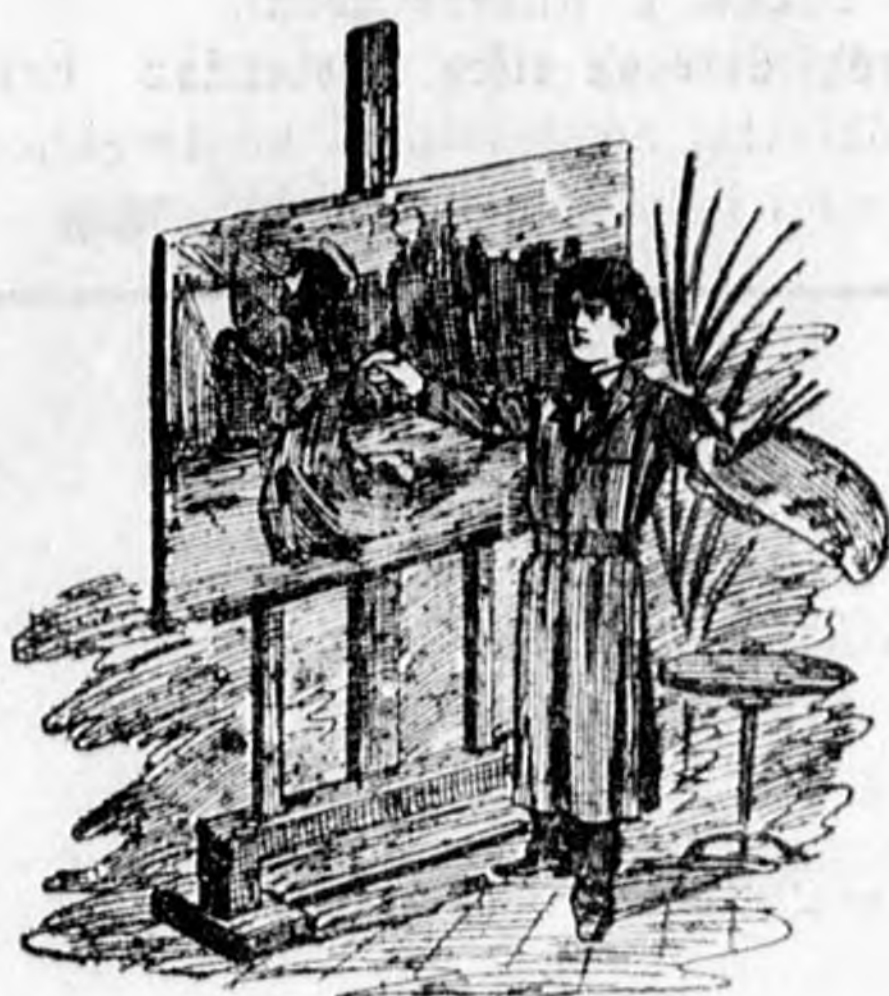
bankigazgató

Szegeden.

Megbízható, szolid ügynökök alkalmaztatnak.

A mű festőhöz

◊ címzett egyházi szerek és festék kereskedés, ◊
 mű és iparfestészeti terem megnyitása.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy a közel husz éven át főnálló üzletemet megnyitom és kibővitem

egyházi szer és festék-kereskedéssel.

A »Műfestőhöz« címzett kereskedésben elfogadtatnak megrendelések egyházi képfestésre, portralt festésre, templom festésre bármely stylben; szobafestések magyar stylben; termek és szállodák modern kifestése; aranyozások, oltár-építések, szobrok polikromlronása, másolások szóval minden a műfestési és festési szakmába vago munkák.

Előnyös beszerzési források lehetővé teszik, hogy eredeti gyári árakban számíthatok, s így ve-vőmet olcsón és szolidan szolgálhatom ki.

Ajánlom továbbá a festőknek és háztulajdonosoknak

legújabb találmányomat

nedves falaknak szárazza tétele végett festés által,

mely feleslegessé tesz minden grundolást, s hulladék leválást. Ezen új találmányom

a Bátorí magyar új enyv,

amely kizárólag csak nálam kapható. — 100 kiló 25 kor., úgy, hogy meghígítva egy kiló enyv csak 4 fillérbe kerül. De a festőnek azáltal is nagy előnye van, mert oly kész enyvot kap, amelyet bármily vízzel megritkíthat, szagtalan, főzni nem kell és sok időn át tartható, mert nincs romlásnak kitéve.

Festőmestereknek 1 kilónként is szolgállok, 1 kiló 10 fill. a mi egy menyezethez vagy egy falnak elégséges.

Bátorí (Blaskovits) Mihály

műfestész Szabadkán.

Üzlet: Deák-utca Jó-féle ház. Lakás: VII. kör, Erdő-utca 66. sz.

Legolcsóbb a

Terézia levélpapír

szép Ivori színben, lükör sima felületű, kellemes írás. — 50 boríték és 50 levélpapír, diszes dobozban

65 krajczár.

Kapható Heumann Mór papirkereskedésében Szabadkán.

WACHSMANN JENŐ

gyógyszertára az »Órangyalhoz« Szabadkán, Zombori-ut 31sz. Telefon 227. sz.

Ajánlja dusan felszerelt

gyógyszertárát, s gyógyanyag raktárát

a t. cz. közönség figyelmébe.

Az összes gyógykülönlegességek, impraegnált és egyszerű kötszerek, cognac, gyógyborok s mindennemű e szakmába vágó cikkek nagybani raktára s előnyös beszerzési forrása.

Telephon rendelések a város és Palics fürdő területére díjmentesen házhoz szállíttatnak.

LENGYEL MANÓ

„Bank és Bizományi Üzlete”

Szabadkán, I. kör, Eötvös-utca 117. sz.

(az »Arany dinnye«-hez ozimzett házbau.)

Ajánl törlesztéses jelzálogkölcönöket 10 évtől 60 évig terjedő visszafizetéssel 3¹/₂ és 4⁰/₁₀ kamattal, városi bérházak és földbirtokokra leendő betáblázás mellett.

Magyar kölcsönkönyvtár előfizetési ára egy óra 1 korona

Heumann Mór

könyvkereskedésében

Szabadkán.

Alkalmi vétel.

STERN ADOLF

varrógép és kerékpár üzletében

igen olcsó árban kaphatók a legelső minőségű

KERÉKPÁROK.

Ugyanitt mindenféle gyártmányu

VARRÓGÉPEK

igen jutányos árban

a legelőnyösebb fizetési módzatok mellett kaphatók. Továbbá gépjavitások, szobasürgöny berendezések s ennek évi fenntartása igen olcsón eszközöltetnek.

Gazda közönség figyelmébe!

Weitzenfeld Márczell

kender-, kötél-, zsinog-, zsák- és ponyva raktára.

SZABADKA

Kovács u. 294 sz. Telefon 190.

Az aratás alkalmából

ajánlja dusan berendezett

zsák és ponyva raktárát.

Nagy partie tételek vásárlása következtében az alanti árucikkeket a következő **mélyen leszállított árakon** árúsítjuk:

Kitünően mosható zephirek	45 kr. helyett	26 kr
Francia gouvre zephirek (a saison legujabb divatja)	60 » »	33 »
Szines és fehér batistok	55 » »	30-35 »
Liberti és twill selymek (óriási választék)	1 frt 50 » »	65 »
Francia foulard selyem ujdonságok	1 frt 70 » »	85 »

Egyidejűleg értesítjük a n. é. közönséget, hogy mivel túlhalmozott nyári árú készletünk van az összes divat cikkeket u. m. a legujabb selymeket, zephireket, batistokat és szövet kelméket, a mai naptól kezdődőleg július hó 31-éig, **10%-al olcsóbban** adjuk el.

Tisztelettel

Schulhoff Ignác fia és társa.

Legolcsóbb bevásárlási forrás !

Elegáns kalapok, nyakkendők, botok, gallér és kézelők, keztyűk, harisnyák, fekérneműek és sport cikkek dús választékban.

== Különlegességek női bluzokban. ==

EISLER IZSÓ

férfi és női divatárúházában
Szabadkán, főtéren.

Olvasd !

ENGL ADOLF

varrógép-kerékpárraktára és házi sűrűny (villamos osengetyű) installáló intézete.

Szabadkán, Kossuth-utca

a „Pest szálloda“-nak és dohány nagyüzemének átellenében.

elsőrendű varrógépeit — részletfizetésre is, és a cöntinens legjobb kerékpárját, a „Styria“-t, a melynek főképviseelője, egyszersmind Szabadka és a megye nagyobb területére

Különösen felhívja a hölgyközönség figyelmét **műhímszögépeire**, a melyekkel bármilyen complicált mintájú hímzést **művészieszen** lehet előállítani.

Minták és gépek bármikor megtekinthetők és szaktanítás **INGYEN**.

Bevezet házi sűrűnyöket (villamos osengőket és elfogad mindennemű e szakba vágó valamint bármilyen gépjavítást, lelkiismeretesen, pontosan és olcsón.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Olvasd !

APRÓ HIRDETÉSEK.

Minden apró hirdetés beiktatása 15 szóig 40 fillérbe kerül, minden további szó 2 fillérbe, vastagabb betűvel 4 fillérbe kerül.

Az apróhirdetések előre fizetendők. Értesítéseket a kiadóhivatal ad, levélbeni kérdésekhez válasza való bélyeg melléklendő.

AKINEK

házastársra,

segédre,

ispánra,

kertészre,

kulcsárra,

gazdatisztre,

gazdasszonyra,

szakácsnőre,

szobaleányra

van szüksége

AKI

butort,

zongorát,

bort,

gabonát,

gyümölcsöt,

házat,

telket,

birtokot,

kocsit, lovat,

eladni kíván

az a „Bácsmegyei Napló“

apró hirdetési rovatát
használja.